СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 26. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 2-го ЛЮТОГО 1950. — No. 26. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 2, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свобода": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ТРУМАН ДОРУЧУЄ ВИРОБЛЯТИ ВОДОРОДНІ БОМБИ

КОНГРЕС ЗГІДНИЙ НА ПОСПІХ У ПРОДУКЦІЇ.

Вашингтон, 31 січня. — Президент Труман доручив сьогодні Комісії Атомової Енергії йти вперед з виробом могутньої водородної бомби. Його наказ поміщений в короткім комунікаті, виданім з Білого Дому. У ньому президент зазначує, що його завданням буде доглянути, щоб іти вперед з виробом всіх родів атомової зброї, доки не буде встановлена вдоволяюча міжнародна контроля такої зброї. У комунікаті сказано:

„До моєї відповідальности як головного команданта збройних сил належить теж допильнувати, щоб наша країна була спосібна боронитися перед усяким можливим наїзником. З огляду на це я дав доручення Комісії Атомової Енергії продовжувати працю над виробом усякого роду атомової зброї, включаючи й так звану гідрогеневу (водородну) супер-бомбу... Це будемо робити доти, аж осягнемо вдоволяючу міжнародну контролю атомової енергії. Ми теж будемо дальше провірювати усі такі чинники, які відносяться до нашої програми миру і безпечення нашої країни".

Обі партії в Конгресі за поспіх у виробі водородної бомби.

Члени Спільної Конгресової Комісії Атомової Енергії вийшли з домаганням „найбільшого поспіху" у розвитку водородної бомби негайно після того, як президент дав доручення федеральній комісії йти вперед з продукцією нової бомби. Своєю заявою вісімнадцять-членна конгресова комісія виявила однодушну підтримку президентового рішення. Голос комісії є віддзеркаленням настроїв конгресменів з обох політичних партій. Як демократи так і республіканці, без огляду на партійну приналежність, висловлювати цілими групами признання для рішення президента. За малими вимками вони твердять, що президент не мав іншого вибору, бо було б нещастям для вільних народів, якщо б Росія перша випродукувала водородну бомбу.

Про нову бомбу пишуть, що вона тисяч раз сильніша від першої атомової бомби яку скинено на Японію підчас другої світової війни. Кошти виробу супер-бомби обраховують всіляко: від сто мільйонів до чотирьох біліонів долярів. Заки президент оприлюднив рішення для її виробу, серед політичних і наукових кол ведено дискусії впродовж чотирьох місяців, яку раду предложити президентові. Призбирані всебічні інформації вказували, що нема іншої ради, як бути готовим на найгірше, бо Росія спішить від себе з підготовкою до виробу нової бомби.

ВИРЯТУВАЛИ КОРАБЕЛЬ МИЗУРІ ЗІ СКЕЛІ.

Норфолк, Ва. — Три тисячі людей і чотирнадцять потягових кораблів перевели у вівторок четверту з черги спробу звільнити могутній воєнний корабель Мизури з підводної скелі коло Гамптон Ровдс у Заливі Чезепік, одначе без успіху. Цю спробу вважали як підготову до дальшої, яку пляновано 2 лютого при збільшених зусиллях. Та при приготованнях до цієї спроби сталося диво: Мизурі виплив на повні води у середу ранком, як це споміщено по радіо.

ВИЛЕМ ВЕБСТЕР ГОЛОВОЮ ДОСЛІДІВ ПРИ ОБОРОНІ.

Вашингтон. — Президент Труман назначив Вилема Вебстера головою Ради Дослідів і Розвитку в департаменті оборони. Є це найвища урядова наукова установа в З.Д.А. Вебстер є містопредсідником промислової Електричної Системи Нової Англії. Він має 49 років життя, покінчив Морську Академію З.Д., а потім був предсідником комісії звязків при департаменті оборони. Головою Ради Дослідів був давніше д-р Ваневар Буш, а потім д-р Карл Т. Комптон. Президент Труман має теж обовязок підшукати відповідного чоловіка на становище голови федеральної Комісії Атомової Енергії на місце Дейвида Ліліентала, який зголосив свою резигнацію.

ПРЕЗИДЕНТ ВЗИВАЄ ДО ПРИМИРЯ В ВУГІЛЛЯНІМ ПРОМИСЛІ.

Вашингтон. — Остаточно президент Труман згодився вмішатися в хаотичні відносини, які запанували в вугіллянній продукції від кількох місяців. Він зажадав, щоб голова майнерської юнії, Джан Л. Луїс і організація вугілляних підприємців зазключили примиря на 70 днів, впродовж якого буде діяльна комісія для зіставлення фактів у спорі між обома сторонами. Комісія має предвити впродовж 60 днів доручення для миру в вугіллянім промислі.

НЕСПОДІВАНИЙ СНІГ У СХІДНИХ СТЕЙТАХ.

Уночі з вівтірка на середу впав в околицях Ню Йорку і у східних стейтах сніг, внаслідок чого прийшло до зміни в плянах летунських підприємств. Автомобілевий рух зазнав важливих перешкод. Сніг був несподіванкою, бо останніми часами температура в цих околицях була дуже лагідна.

УРЯД ХОЧЕ НИЩИТИ ЗАСОБИ БАРАБОЛЬ.

Вашингтон. — Якщо Конгрес не ухвалить щось іншого, то уряд буде приневолений викинути 50,000,000 бушлів бараболь, які закуплено федеральними грішми у змаганні до підтримки ціни фармерських продуктів для добра фармерів. Бараболі коштують уряд по $1.25 за бушель. Коли додати до того кошти втримання й знищення бараболь, то загальні видатки на це досягнуть висоти $100,000,000. За рік 1948 уряд видав $250,000,000 на підтримку фармерів в подібний спосіб.

„ГОЛОС АМЕРИКИ" РОЗГОЛОШУЄ ВІСТКИ ПРО ВОДОРОДНУ БОМБУ.

Вашингтон. — Оповістку президента Трумана про доручення виробляти водородну бомбу розголошено в різних мовах по цілому світі по радієвій сітці „Голосу Америки". Урядовці виявили, що вістку передано в звичайній новинкарській формі, як це роблять американські газети.

УКРАЇНА В ПОЛІТИЧНИХ ПЛЯНАХ СЕКРЕТАРЯ АЧЕСОНА

Вашингтон, 31 січня. — Секретар стейту Дін Ачесон склав програму, як позбавити Сталіна його комуністичних союзників. Він хоче відривати від Росії — по одному або по двох нараз — її сателітів, доки СССР не опиниться осамотненим.

Ачесон може навіть пробувати підняти Україну й інші частини самого Советського Союзу проти Кремля. Хоч Ачесона вважають за делікатного чоловіка, то його рецепта для відбивання Сталінових союзників є незвичайно проста. Він думає вжити „долярової дипломатії", яка з часом може показатися для сателітів сильнішою ніж вірність або страх перед Росією. Одначе це є політика терпеливості. Урядовці не можуть обчислити, коли, як загалом чи — вибухне револьта.

Про ці пляни довідується Рей Кромлі, кореспондент нюйорського щоденника Вол Стріт Джернал, який пояснює цей плян так:

Дипломати з департаменту стейту глядять лакомо на сателітських чехів, поляків, мадярів, і румунів — як теж на литовців, естонців, латишів і українців в самому Советському Союзі.

Доклади армії виявляють, що після наїзду німців на Росію українці привітали їх як визвольників. Тільки після брутальної поведінки німців українці звернулися проти Гітлерових вояків. Тепер департамент стейту дістає свіжі донесення про невдоволення як на Україні так і серед сателітів. Дипломати надіються, що їхня політика додасть відваги й надії тим народам, які працюють під відокремленням себе від Сталіна й Кремля. Якщо невдоволені групи, чи то повільно чи швидко, зростуть у силу, департамент стейту плянує дати їм підтримку.

ОБОРОНА АМЕРИКИ З ПОВІТРЯ ОБИМАЄ СТОРОЖУ НАД АТОМОВИМИ ІНСТАЛЯЦІЯМИ

Вашингтон. — Команда повітряних сил виявила, що в її плянів оборони Злучених Держав з повітря, находиться теж захорона атомових інсталяцій. Літаки, які мають завдання охороняти ці заводи, звертатимуть увагу на кожний літак, який найдеться у віддалі 100 миль від такої фабрики. Якщо незвісний літак не відповість, хто він є й яка його ціль, проти нього будуть вислані боєві літаки.

УХВАЛЕНО ДОПОМОГУ ДЛЯ КОРЕЇ

Вашингтон. — Комісія закордонних відносин в палаті репрезентантів ухвалила 17 голосами проти одного, щоб достачати допомогу для Південної Кореї й Формози, одначе допомога буде стримана, як тільки один комуніст увійде в склад уряду Кореї.

Водночас сенатська комісія закордонних відносин одноголосно ухвалила, щоб з Адміністрації Економічної Кооперації висигнувати фонди на допомогу націоналістичним китайським силам на Формозі на час від 15 лютого до 30 червня. Цей законопроєкт є подібний до проєкту в палаті репрезентантів.

ПЕРЕД - КОНВЕНЦІЙНИЙ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ АМЕРИКАНСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ

В найближчу неділю, дня 5-го лютого, в Січовій Галі в Нюарку (при 508 18 Евеню) відбудеться передконвенційний з'їзд Українських Американських Ветеранів, на якому виступлять як бесідники Йосип Лисогір, Степан Ярема та Марсел Вагнер. Темою доповідей буде політичне значення ветеранської організації. З'їзд почнеться в год. 2-гій після полудня.

ПЛЯНУЮТЬ ОБМЕЖЕННЯ ІМІГРАЦІЇ ДО ІЗРАЇЛЯ.

Єрусалим, 31 січня. — Вперше від проголошення Ізраїльської держави тут приготовляється плян для встановлення іміграційних квот до цеї країни. Відповідне рішення винесла Жидівська Екзекутива Агенції і воно ще має бути предметом окремого розгляду на сесії Генеральної Сіоністичної Ради, що збереться в квітні.

„СВОБОДА" НА СТЕНДАХ ПО 5 ЦЕНТІВ

З огляду на постійне збільшування коштів видавництва, „Свобода" з сьогоднішним виданням коштуватиме в дрібному продажі на стендах по 5 центів за число в Злучених Державах і Канаді та по 7 центів, згідно їх рівновартість в іншій валюті, закордоном. Висота передплати „Свободи" безпосередньо в Адміністрації залишається без змін.

БРИТАНСЬКІ ПОЛІТИКИ ПРО УКРАЇНСЬКИЙ СПРОТИВ МОСКВІ

Інформаційна Служба Виконного Органу УНРади передає короткий огляд січневого видання „Юропін Аферс", місячника Британського Інституту політичних дослідів, в якому віддається багато місця темі України і традиційному українському спротивові проти Москви і московського імперіялізму. На цю тему пише лорд Россел, в статті про комуністичну опозицію в країнах, окупованих советськими арміями. Велику інформативну статтю про „Український розвиток" надрукував ще другий визначний британський політик, бувший член парляменту і визначний журналіст, Стівен Кінг Голл, в своєму тижневику „Нейшинел Нюз Леттер".

ЗАКОРДОННИЙ ВІДГОМІН НА РІШЕННЯ ПРЕЗ. ТРУМАНА В СПРАВІ СУПЕР-БОМБИ

Лондон, 1 лютого. Вчорашнє рішення президента Трумана щодо згоди на продукцію водородної супер-бомби поділало справді супер-бомбою на опінію загроженої советською агресією Західної Европи. Першими, що відгукнулись публічно на це рішення, був один британський вчений і один член французького парляменту. Проф. А. М. Лов, президент Британського Інженерного Інституту, вважає, що рішення президента Трумана було „мудре і розважне". Він вважає, що воно йде цілком по лінії обов'язку президента робити все можливе для оборони Злучених Держав. Маркселль Анксіонна, бувший предсідник військового комітету Французької Національної Асамблеї, заявив в парляменті: „Це був найвищий час, щоби президент Труман уможливив розвиток водородної бомби. Після советського визнання бунтівничого уряду Індо-Китаю, це справді був найвищий час на таке рішення президента Трумана". Проти цего рішення, зрозуміло, виступили комуністи.

РОМАН ЗАВАДОВИЧ В ЗДА

Нещодавно прибув з Німеччини до цеї країни відомий творець української дитячої літератури, Роман Завадович. В тій ділянці української літератури він належить до найбільш заслужених авторів, маючи за собою поверх 20 років праці. Його твори, поезії, оповідання та сценічні образи, появилися окремими виданнями або у львівських журналах „Світ Дитини" та „Малі Друзі". Проте, Завадович не обмежував на цьому свою творчість та поміщував теж свої поезії в „Л. Н. Вістнику", „Дзвонах", „Дажбозі" та інших літературних виданнях. В цій країні Завадович зупинився в Амстердамі, Н. Й.

КРИТИКУЮТЬ ПЕРВОМАЙСЬКОГО

Бостон. Місцевий „Крищієн Сайєнс Монітор" з 12-го січня стверджує, що Кремлеві вже не подобався теж Первомайський. В статті Едмунда Стівенса про сіонізм як чергову причину чистки в Советах м.і. пишеться: „Талановитий українсько - жидівський поет Леонід Первомайський був заатакований за відвідини румунського міста Синай, що призвело його до „патологічного зв'язку з біблійним Синаєм, де — згідно з біблійною легендою — Мойсей проголосив своїх 10 заповідей 3,000 років тому. Це дало Кремлеві причину до підозрінь, що Первомайський ще досі не позбувся сіонізму, який він одверто визнавав до 1928-го року".

СОВЄТИ ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА РОЗБИТТЯ НАРАД В СПРАВІ КОНТРОЛІ АТОМУ

Лейк Соксес, 1 лютого. Вчора, того самого дня, як президент Труман дав свою апробату на продукцію водородної супер-бомби, представники п'ятьох західних великодержав, ЗДА, Канади, Британії, Франції і Китаю, поінформували всіх інших членів Об'єднаних Націй, що Советський Союз єдиний поносить всю відповідальність за безуспішність великодержавних нарад в справі міжнародної контролі атомової енергії. Совєти, як відомо, залишили наради на знак протесту проти приявности там представника національного Китаю.

ФРАНЦІЯ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ СОВЕТСЬКОГО ВИЗНАННЯ ВЕТ-НАМСЬКОГО РЕЖИМУ

Париж, 1 лютого. — Французький уряд передав вчора ввечорі советській амбасаді в Парижі гострий і рішучий протест проти советського визнання володарем Індо-Китаю головного ворога Франції, Го Чі Мінга. В ноті стверджується, що це советське визнання може сильно погіршити советсько-французькі стосунки. В місцевих і міжнародних дипломатичних колах вважається, що ця советська акція загрожує не тільки французькій позиції в Індокитаю, але що вона скерована насамперед проти зусиль Злучених Держав створити в Азії будь-яку перешкоду для дальшого поширення большевизму, як це вже з успіхом зроблено в Европі. У французькій ноті стверджується, що советська акція з визнанням Го Чі Мінга має на меті захотити підривні елементи до бунту і тим самим не допустити до закріплення мирних відносин в тій країні. Відписи ноти вручено місцевим американському й британському амбасадорам. Франція вважає, що советська акція зробила Індо-Китай міжнародною проблемою і очікує відповідної реакції теж з боку Злучених Держав і Британії. Не скривається теж наміру видвигнути цю справу при найближчій нараді на терені Об'єднаних Націй. Советське становище виявляє недвозначно, що Москва не думає вдоволитися загарбанням Китаю, але за прикладом Гітлера веде „блискавичну акцію" для захоплення щораз нових країн. Акцію в Індо-Китаю вважається тільки одним дальшим фрагментом одного суцільного пляну на опанування цілого світу.

НОВА ЗАГРОЗА ТРАНСПОРТОВИХ ТРУДНОЩІВ В БЕРЛІНІ.

Берлін, 1 лютого. — Західні підозріння, що останні труднощі, що їх видвигнули Совєти для західного транспорту і комунікації з Берліном, не є припадкові та ведуться плянево, находять тепер своє потвердження в дальших подіях. Після цих труднощів в коловому транспорті, як советська контроля цілими годинами здержує довгі валки західних вантажних автомобілів в Гальмштедт, подібними обмеженнями і труднощами тепер погрожується теж на залізниці, обвинувачуючи західних аліянтів в „саботажах" советського транспорту. Совєти домагаються, щоби власники пересилання залізницею дібр самі були приявні при контролі, подібно як цего домагаються при транспорті автомашинами, та що є одною з причин постійних непорозумінь та спізнувань транспорту на контрольних пунктах.

АТЛІ НЕ ХОЧЕ ГОВОРИТИ ЗІ СТАЛІНОМ.

Лондон, 1 лютого.—Британський премієр Клемент Атлі відкинув пропозицію Квейкрів щодо особистої зустрічі і розмови зі Сталіном. Міністерство закордонних справ, передаючи відмову премієра, рівночасно заявляє, що така особиста зустріч не принесла б нічого іншого, як тільки неоправдане збільшення надій на мир, що їх „так часто і так жорстоко перекреслювано в минулому".

ТИБЕТ ЗАКЛИКАЄ СУСІДІВ НА ДОПОМОГУ ПРОТИ КОМУНІСТИЧНОЇ ІНВАЗІЇ.

Ню Делгі, Індія, 1 лютого. — Місцеві радіослухачі почули вчора розпачливий заклик Тибетської радіовисильні на допомогу проти загрози інвазії з боку китайських комуністів. Заклик був проголошений в імені Далай Лями та його уряду і у відповідь на постійні погрози комуно-китайського радія з Пейпінгу про „недалеке визволення" Тибету. В проголошенні стверджується, що населення Тибету рішене всіми силами й засобами боронити свої свободи, своєї релігії і свого життя, та закликається всіх сусідів на допомогу цеї стратегічної азійської країни, захоплення якої комуністами означало б теж остаточну большевицьку перемогу в Азії.

АВСТРІЙСЬКИЙ УРЯД ДОМАГАЄТЬСЯ ПЕРЕДАЧІ РАДІОСТАНЦІЙ.

Відень, 1 лютого. — Канцлер Леопольд Фігль звернувся окремим листом до Контрольної Ради Союзників, прохаючи передачі під австрійську контролю місцевих радіостанцій. З поінформованих джерел висловлюється сумнів, чи західні аліянти на це погодяться, з огляду на факт, що саму віденську радіостанцію контролюють Совєти, використовуючи її виключно для комуністичної пропаганди.

ФРАНЦУЗЬКА АСАМБЛЕЯ ОСТАТОЧНО ПРИЙНЯЛА ПРОЄКТ БЮДЖЕТУ.

Париж, 1 лютого. — Французька Національна Асамблея вчора остаточно прийняла урядовий проєкт бюджету, хоча і при великій опозиції, частинно навіть з боку популярно-республіканської партії премієра Бідо. Бюджет, що передбачує видатки країни на суму 6,429,300,000 долярів, прийнято більшістю 301 голосів проти 284. Ухвалення бюджету було рівночасно заявою довір'я для уряду премієра Бідо.

КОМУНІСТИЧНІ ПОСЛИ НАЗИВАЮТЬ „ВБИВНИКОМ" ПРЕМІЄРА ДЕ ГАСПЕРІ.

Рим, 1 лютого. — Премієр Альціде де Гаспері представив вчора обом палатам італійського парляменту свій новий уряд, підкресливши рівночасно головні напрямні його політики. Його промову часто перерівали комуністичні та лівосоціалістичні посли, викрикуючи по його адресі такі назви, як „вбивник", „зрадник" і т.п.

МІНДСЕНТІ В БУДАПЕШТІ.

Відень, 1 лютого. — З поінформованих церковних кол повідомляють, що засудженого минулого року „за раду" на довічну тюрму кардинала Міндсенті знову перевезено до тюрми в Будапешті, після кількох тижнів побуту в шпиталі в Татрах на Словаччині. Віденська преса, натомість, повідомляє, що кардинала мали перевезти з Мадярщини до Москви.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕОБАЧНІ ЗАЯВИ

Уже від довшого часу критикують гостро Діна Ачесона, секретаря стейту, за його заяви, висказані ним кількома наворотами в користь Алджера Гісса, бувшого високого урядовця департаменту стейту, а тепер засудженого в Ню Йорку за кривоприсягу, що є в цьому випадку однаковим з карою за участь в совєтській шпіонажі зі шкодою для Америки. Про цю справу заговорив уже навіть Артур Крок, що стоїть на чолі вашінґтонського бюра часопису Ню Иорк Таймс, що означає, що справа є поважною і набрала розголосу. Вона скоро не втихне хочби тому, що її вжиє цілком певно Республіканська партія для своїх порахунків з демократичною адміністрацією при найближчих виборах до Конґресу, що відбудуться цієї осені.

Таким чином політичний чинник ввійде у гру там, де повинна би бути мова тільки про мораль, етику і справедливість. Та не без вини в тому і Демократична партія, коли її найвищий репрезентант, що є одночасно президентом держави, вплинає такими своїми виразами, як про „червоного оселедця", неґативно на працю тих, що вишукують совєтських тайних аґентів та досліджують не-американську діяльність теж і таких осіб, що займали урядові становища.

В біді пізнати приятеля. Так кажуть і американці. Тому не дивуються Ачесонові, коли він боронить Гісса як свого приятеля і брата свого партнера зо спільної адвокатської канцелярії. Це дуже гарно, читаємо в газетах, що Ачесон далі вірить в невинність Гісса й покликується на Святе письмо, щоб ним виправдувати своє поступування. Тільки, як пише нюйорський „Миррор", біда в дому, що Ачесон хоче такі речі ще й оприлюднювати і далі займати становище секретаря стейту. Якраз це й спричинило кампанію в газетах, а навіть і в Сенаті, щоб Ачесон уступив. Пишеться, що Армія Спасення є на те, щоб по християнськи милосердитись над такими людьми як Гісс та їх ратувати, а завданням секретаря стейту є ратувати державу і охороняти її перед шпигунами та іншими ворогами.

Для загальної характеристики цієї події згадаємо, що Ґантекер Чемберс, що свідчив проти Гісса „з патріотизму", теж був його приятелем і вони обидва — як він твердить — були в комуністичних рядах. Запитаний, що він думає про те, що його давнього приятеля — Гісса засуджено, Чемберс відповів: „Було б не по людськи радіти нещастям другої людини". Додамо, що оборона Гісса представляла Чемберса як найгіршу людину, але не виглядає, що він є такою.

Немає сумніву, що справу Гісса звязують деякі тісно з політикою Рузвелта і департаменту стейту, наслідком якої комуністи в Америці розпаношились і Кремль міг підбивати в часі спокою одну державу за другою. Можливо, що того не було б, коли б такі визначні особи, як президент Труман, секретар стейту Дін Ачесон, судді Найвищого Суду Злучених Держав Франкфуртер і Рід та п-ні Елінор Рузвелт були залишили цю справу в спокою, довіряючи американському судові так, як залишається інші справи тим судам до вирішення. Саме їхні заяви наробили лиха, бо дехто почав їх запідозрювати, що вони хочуть своїми заявами впливати на суддів у такому змислі, щоб вони звільнили Гісса від вини. Це є особливо актуальним тепер, коли справа Гісса буде остаточно вирішувана апеляційними судами, де суддями у подавляючій більшості є ті особи, яких назначили Рузвелт і Труман.

Потреба нового пляну оборони Пацифіку

Заповіджена конференція начальників обєднаних ґенеральних штабів у Токіо в місяці лютому матиме важливе завдання. Вона має обдумати новий плян оборони Тихого океану.

У світлі нових комуністичних осягів і загарбань являється необхідним скласти нову „синю копію" американських воєнних операцій на випадок, коли б Формоза попала в руки комуністів, а Росія поширила свою аґресивну діяльність на території, сусідуючі з Японським морем.

Теперішній американський плян складений в 1945 р. Він брав під увагу, що Формоза стане важливою американською базою на побережжі Китаю й цілого Далекого Сходу. Ще й тепер багато американців думає, що Формоза буде обнята дальше американськими воєнними плянами. Одначе з огляду на недавню заяву президента в справі придатности Формози для американської стратеґії, треба прийняти за певне, що загальна синя копія плянів буде змінена й острови Окінава та Филипини займуть передне місце в обороні.

Японія, яка під цю пору є під мілітарною окупацією Злучених Держав з ген. Доґлесом МекАртуром як вільковим губернатором на чолі, може стати осередком американського оборонного пляну в майбутності. Це мабуть мав на думці ґенерал МекАртур, коли у своєму новорічному привіті заявив, що „Японія не повинна бути позбавлена права самооборони на випадок несподіваного нападу".

З цього можна здогадуватися, що верховний командант аліянтських сил в Японії має в пляні підготовити ґрунт для постійного затримання Американцями її приземних, повітряних і морських баз на цілому просторі Японії, включаючи й менші острови того архіпелаґу.

Другою важливою базою для оборони мусіла б стати Південна Корея, тому ген. МекАртур домагається американської військової допомоги для неї. Знавці того переконання, що як довго Південна Корея буде пристановищем американських військ, так довго Росія не відважиться на неї напасти. Правда, що Росія підготовляє свої бази на берегах Північної Кореї, одначе від підготови до акції далеко. Між рішальними колами у Вашинґтоні, як твердять знавці, вже дозріла думка, щоб уже не уступати ні на крок дальший большевицькій аґресії.

Оці всі міркування й свідомість відповідальности за долю Америки й світу тільки приспішують складення нового стратеґічного пляну оборони Пацифіку. Коли на заповідженім зїзді американських знавців воєнного діла прийде до повного порозуміння між ними самими, то треба ще буде порозуміння з Західними Аліянтами. Між іншим треба буде згоди щодо особи головного команданта оборони. Так як тепер справи стоять, ген. Доґлес МекАртур буде цілком певно домінуючою особою між кандидатами.

Пенсійні справи у З. Д. А.

Ще рік тому справа пенсій не була така голосна в Злучених Державах Америки, як тепер. Розголосу набрала вона через загрозу довгого страйку в сталевому промислі, що знов могло спричинити застій в головних галузях американського виробництва.

Як і всі подібні справи, що заторкають і працедавців і робітників, так теж і справа пенсій викликала розбіжність думок між цими двома групами. Пішло головно про те, хто має платити на пенсійний фонд. Робітники за посередництвом своїх юній стояли на тому, щоб пенсійний фонд складали працедавці. Знову ж працедавці хотіли б перекинути частину на працівників, а решту,, в більшості, на загал, піднімаючи ціни на вироби. Юнії не мали б нічого проти цього, щоб пенсійний фонд перекинути зовсім на державу. Таке становище на думку деяких економістів є тотожне з тим, що держава є відповідальна за виповнення економічних прав кожної одиниці. А це вже шлях у соціялізм. У теперішній час, коли Злучені Держави проходять внутрішню боротьбу, щоб з одного боку рятувати капіталістичну господарку і не допустити надмірне вмішування держави до економічних справ, та з другого боку, щоб провести в життя соціяльне забезпечення, — теж і справа пенсій стала питанням, над розв'язкою якого думають передові економісти країни.

Як відомо, законопроєктування президента Трумана зустрічає критику та опір з боку багатьох, що вбачають у цьому повільну соціялізацію країни. На їх думку держава повинна забезпечувати головно політичну свободу громадян. В ділянці господарки — кажуть вони — головний голос належить промисловцям. Робітництво є зв'язане з промислом і повинно бути зацікавлене у його розвою. Як людина присв'ятила велику частину свого життя якомусь підприємству, то воно зобов'язане забезпечити їй піклування на старші роки. Очевидно, для переведення в життя цього зобов'язання потрібно створити пенсійний фонд, до якого теж і робітник повинен вплачувати певний відсоток свого заробітку. Теж і справа цього пенсійного фонду дискусійна, бо деякі хотіли бачити його замороженим фондом, інші знову вбачають більшу користь, коли включити його до підприємства. Цим здобувається більше зацікавлення справами фонду у працівника, бо і його бизнес є у грі, як і більше зацікавлення справами підприємства у працівника.

Хоч це не зовсім справедливе з загального погляду, бо одно підприємство може мати більші можливості розвою, інше менші, та залежить від щасливого збігу обставин, куди робітникові вдалось попасти на працю, — такий спосіб може мати деякий примамливий успіх. Правда, заходять можливості банкроцтва підприємства, а тоді справа приймає зовсім інший вигляд. Та найважніше, що така розв'язка найбільш згідна з традиційним розумінням американської свободи, що людина є винагороджувана відповідно до своєї праці та здібности. Американське суспільство — це суспільство одиниць і тому тут існує деякого роду посвоячення між працедавцем і працівником у правах та обов'язках, що зумовлює в обох сторін більше взаємного розуміння.

Це не розв'язує справи пенсій для малих підприємств і вільних професіоналістів, але — згідно з розумінням гідности американського громадянина — кожний повинен сам дбати і відкладати зі свого заробітку, щоб мати забезпечену старість.

Побіч всієї розбіжности думок і дискусій (Перший Національний Банк у Ню Йорку проводить кожного тижня зустрічі, на яких дискутуються виключно пенсійні справи), держава вводить в життя повільно розпорядки, що упорядковують теж і пенсійні справи у цілій державі. Правда, може пенсійні забезпечення деяких компаній більш примамливі, але вони відносяться виключно до працівників цієї компанії. Наприклад, стареча пенсія для працівників Форда виносить $100 у місяць, а т. зв. державна пересічна стареча пенсія для однієї особи виплачується у висоті $26 у місяць.

Та остаточне вирішення цієї справи залежне від вирішення цілої господарської структури Злучених Держав, яка переживає тепер великі переміни. Справа пенсій є остільки важна і пекуча, що вона загальна та ще й число населення у віці понад 65 років життя у державі зросло з п'яти мільйонів у 1920 році на одинадцять мільйонів. На 1980 рік заповідають, що кандидатів на старечу пенсію буде вже 20 мільйонів осіб у Злучених Державах, а це вже творить проблему неабиякої ваги.

Т.

Микола Чубатий.

Проф. Бирнгем про упадок комунізму

II.

Американський плян наступу на Совєтську Росію.

Проф. Бирнгем радить держатись у боротьбі з комуністичним світом певної тактики. Поперше треба в формі ультимату поставити такі домагання до Совєтів: зліквідувати не на словах, а на ділі комуністичні пяті колони в демократичних державах та в Америці; припинити негайно всяку пропаґанду за пануванням совєтського комунізму на світі; вицофати червону армію та всякий совєтський апарат поза західні межі Совєтів з-перед 1939 року; встановити на територіях держав сателітів уряди з волі населення; вкінці домагання зміни внутрішнього устрою в Совєтах до тої міри, щоб поміж Совєтами та західним світом наступила правильна виміна духових та матеріяльних дібр.

До тих домагань автор додає ще й такі: **„Треба теж домагатись свобідного вибору суверенности не тільки для недавних сателітів, але також для територій внутрі Совєтського Союзу, з яких Україна є найважнішим прикладом".** Автор вагається чи теж й це домагання вставити відразу до ультимату.

Зрілість України до власного державного життя автор вважає вже такою, що її визволення природно мусіло б прийти по демократизації життя в Совєтах.

Ультимат до Совєтів.

Ці домагання до Совєтів повинні би бути подані в формі ультиматну. Відмовилися б Совєти їх виконати, тоді Америка повинна би розпочати нагальну пропаґанду проти Совєтів не тільки радієвою дорогою, але також скиданням масової протисовєтської літератури на території під Совєтами та допомогою протисовєтським повстанцям.

Рівночасно мала б розпочатися така сама пропаґанда поміж всім робітництвом на світі, щоб організувати під покровом Америки всі протикомуністичні сили на світі. Автор привязує велику вагу до співпраці Америки з католицьким світом, зокрема з Ватиканом як керівним органом католицького світу. Тому висказує докори під адресою тих християн-некатоликів, що таку співпрацю гальмують.

Америка досі не використовувала того великого запасу моральних та інтелектуальних сил, що їх криють поміж собою тисячі бездомних скитальців, дарма, що це першорядний матеріял у боротьбі з большевизмом. Провідні люди зі східної Европи, з українцями включно, вже тепер повинні плянувати нову східну Европу як частину европейської федерації. До найзавзятіших протикомуністів автор зараховує таки українців. „Непримиримі виґнанці (головно з України та з інших частин совєтських територій) вважають, що їх країни, є територіями окупованими ворогом, та що вони, тим самим, находяться у стані війни з комуністичною імперією" — пише професор Бирнгем. Автор навіть вважає можливим зорганізування з тих елементів корпусу для цивільної управи, поліції, а навіть чужинецького леґіону на випадок стріляної війни з червоними.

УПА союзником Америки.

Для боротьби зі світом комунізму під проводом Росії, автор зокрема поручає заняттися тими осередками протисовєтських сил, що ще там досі існують. На першому місці проф. Бирнгем ставить Українську Повстанчу Армію. Про її повстання говорить він ось що:

„Як Україну окупувала німецька Райхсвера і коли місцеве населення зрозуміло безвільну та злочинну політику нацистів, розпочалася боротьба партизан та повстанців проти німців. Коли червона армія та відділи МВД повернули в Україну, багато тих відділів не розвязалося, але осталися для боротьби з комуністами. Вони перемінилися в Українську Повстанчу Армію, що діяла як організація український...

(Продовження на стор. 3-тій)

8)

Була неділя і Ганка була вільна. То теж прокинулася досить пізно. Зірвалася і зайнялася тими дрібними, але завжди важливими справами, що їх урaнці має повно кожна жінка. Гарячий, а потім холодний душ додав їй енерґії і свіжости, і вона з приємністю розчинила настіж двері до бальконy, просто на каштани, що росли перед ним і ковтали своїм лапатим листям сонячне проміння. Ганка вихилилася через поруччя, зловила одну гілку і, притягнувши її до себе, зірвала кілька каштанових цвітів. У широкій, майоліковій яснобілакитній вазі (блакитне — був її улюблений колір), вони незабаром закрасувалися на столі, покритому взористою подільською тканиною.

Мружила очі і згадувала вчорашній вечір. Припав їй до вподоби, — не часто ж доводилося їй проводити так приємно вечорі. Вуйко Еміліян їй імпонував, — справді, думала вона, гарно такого дядька, загубленого в родині, віднайти назад. Наче з неба злетів!..

І вона почула до вуйка Мілька прихильність, ту теплоту, що її вона в родині так давно вже відвикла відчувати.

Доходила одинадцята, коли вона прибула до Романа. Матвієва саме стояла на хвіртці і розмовляла з якимсь мужчиною. Ганці хвилинку здавалося, що вона його вже десь бачила, — ага, — так, учора сидів подібний у Жоржа при сусідньому столику, тільки що той був в елеґантному чорному одінні, а цей у брунатному спортовому. Побачивши Ганку, незнайомий сказав Матвієвій кілька слів і спішно відійшов.

— Хто це, — спитала Ганка.

— Якийсь пан, розпитує за мешканням. Кажу: нема, — а він уперся винаймити кімнату конечно в нашім обдертім будинку.

— Аґа! А ви що там таке тримаєте під хвартушком?

Матвієва винувато витягнула з-під хвартушка руку із зім'ятим банкнотом.

— Та то люди тепер подуріли і самі пхають гроші в руки. І як їх не брати?!

Вона хотіла ще щось сказати, але Ганка побігла до вхідових дверей, в яких уже стояв Роман з Левком.

— Щось мені не дуже подобається наша Матвієва. За багато говорить з чужими людьми, — щоб вона там чого не ляпнула, — сказала Ганка.

Роман засміявся.

— Хай собі! Чужого нікого й так сюди не впустить, — настільки розуму має. А інтерв'ю хай собі дає, кому цікові її сензації! Стояти на хвіртці — цього їй заборонити не можу, навіть добре, що вона там завжди чипить. Хай бачать усі, що хати пильнують.

Всі хотіли вже входити в коридор, коли над'їхало авто і затрималося перед входом. Матвієва спішно замкнула хвіртку і стала у вичікувальній позиції. Ромав, сміючися, збіг, щоб впустити Селецького.

— Як спалося по вчорашньому вечорі? — спитав Селецький Ганку.

— Чудово! Але ходім нагору їсти помаранчі!

Оце — вказала вона на Левка — наш співмешканець пан Левко, мистець. Міг би намалювати вуйкові портрет.

Вуйко Мілько зареготав своїм глибоким „го-го-го!". Левко дивився на нього трохи критично, роблючи свою звичну гримасу, мов би саме куштував цитрину.

Всі із сміхом перейшли сходами нагору, до Романових кімнат. Була там спальня, їдальня і більша кімната для праці, з бюрком, двома шафами і великою бібліотекою. До цих кімнат прилягала і кімната Левка, але до неї вхід був від коридору першого поверху, двері ж, що лучили його покій з їдальнею, були заставлені від їдальні важким кредонсом.

— Роман звик працювати й по неділях, — говорила Ганка, — взагалі календар для нього завжди річ дуже умовна. Каже, що сонце однаково щодня світить... Але нині він винятково посклaдав свої причандали, бо гарний день і він обіцяв поїхати зі мною десь за місто.

— То я, видко, вліз сюди, щоб вам перешкоджати, — сказав вуйко Еміліян. Навіщо ж ви мене запрошували саме сьогодні, у ваш день?

Роман замахав руками:

— Все одно виберемося щойно пополудні в парк або за місто подихати свіжим повітрям. А тепер, уранці, хай трохи моя голова відпочине, нічого не думаючи. Вже і так гуде мені від цифер...

— А що, — спитав Селецький, — коли б ми ввечорі пішли до опери?

— Згода! Зараз зателефоную за льожею. Йде „Аїда".

Роман побіг до телефону. Заки вернувся, Ганка вже розкрала помаранчі, а Левко, зникнувши на хвилину, притягнув пляшку червоного вина. Жученко виняв з кредонсу кекси, і всі в веселому настрої взялися до перекуски. Після неї Жученко спитав, звертаючися до Селецького:

— А вам не цікаво подивитися на мою робітню?

— Чому не цікаво! Ходім поглянути, хоч, певне, нічого з того не зрозумію. Ніби то якась гіпербензина — мусів би я щойно спробувати в авті.

— Чи не краще — докинув Левко — було б винайти якийсь новий гіпералкоголь і так ущасливити людськість?! Купиш собі пляшечку того добра в аптеці, увіллєш у горло водиці — і тягнеш на здоров'я!..

Ганка погрозила пальцем:

— Досить буде з тебе й тієї, що вже є!

Всі зійшли вниз, до лябораторії. Вхід до неї був через дві менші кімнати, заставлені переважно книжками, і тільки широко осклені шафи на всю стіну, повні всілякого технічного скляного начиння, казали, що це лябораторія. Третя і четверта кімната були великі. Перше, що кидалося в очі, це було багато мідяних бутель і газових рур та електричних проводів, поприкріплюваних на стінах і стелі. Вони переходили до кількох маленьких металевих печей, з яких особливу увагу звертала одна, посередині робітні.

— Ця піч — це головне, — пояснив інженер Жученко. Вона в середині складається з подовгастого продірявленого алюмінієвого бльоку, який нагріваю газом. Зверху покрите все азбестом, щоб зберігати теплоту. Там я витворюю свої каталізатори.

(Дальше буде).

Микола Очерет.

„Найгуманніший" закон

З огляду на чисельні прохання від національних республік, „рабочіх, крестянскіх, професіональних і партійних організацій", а також на неустанні вимоги діячів культури та всіх трудящих, президія Верховного Совета СССР ухвалила закон про відновлення смертної кари для „шпіонів, ізменніков родіни, діверсантів і подривщіков государственной мощності" і оголосила його 12 січня 1950 року. Мимоволі згадується як 26. травня 1946 року на числибні прохання від національних республік, „рабочіх, крестянскіх, професіональних і партійних організацій", а також на неустанні вимоги діячів культури та всіх трудящих та ж сама президія Верховного Совета СССР затвердила і оголосила закон про скасування смертної кари, мотивуючи це „зникненням небезпеки війни і розвитком соціялістичного гуманізму". Тоді Вишинський, теперішній міністер закордонних справ СССР, сказав, що зі скасуванням смертної кари відкривається нова сторінка в історії „велікаво Савєтскаво Союза". Правда він не сказав, яка саме сторінка історії відкрилася тоді, але тепер саме життя розшифрувало те замовчення, бо не пройшло й чотирьох років, як усі вище згадані республіки і організації разом з діячами культури і усіма трудящими СССР, почали настирливо вимагати закрити ту сторінку в історії „велікаво Савєтскаво Союза". Верховний же Совет СССР, прислухавшись до цього голосу мас, оголосив, що закон від 26. травня 1946 року про скасування смертної кари не поширюється на „шпіонов, ізменніков родіни, діверсантов і саботажников". Отже трудящі СССР можуть тепер спати спокійно, бо всіх „шпіонов, ізменніков родіни, діверсантов і саботажников" чекає смерть, а для інших найтяжчою карою залишається 25 років примусової праці. Начеб то й ясно, але не треба забувати, що значіння слів „шпіон", „ізменнік родіни", „діверсант", „саботажнік" в Советському Союзі має зовсім інший зміст, тому тут на прикладах історії хочемо розшифрувати значіння цих слів, а вже разом точно визначити на кого новий закон поширяється й на кого ні. Твердо можна сказати, що в цю категорію не попаде „найгеніяльніший, наймудріший, наймогутніший, найгеніяльніший, наймилосердніший, найбезгрішніший, най... най... най...", тому закон про смертну кару на нього не поширюється.

Про членів органу фактичної верховної влади Советського Союзу — членів Політбюра вже цього сказати не можна. Взяти хоть би Троцького: член Політбюра, право фланговий Ленінської Гвардії, творець єдиної пролетарської держави — а був убитий як „ізменнік пролетарської родіни". Або Фелікс Дзержинський — член Політбюра, що стояв у першому ряді Ленінської Гвардії, створив „безпощадний меч пролетарской діктатури" — Ч. К. — Г. П. У., а мусів умерти від „разрива серця" рівно через годину після того, як на липневому пленумі ЦК ВКП(б) у 1926 році вимагав ордера на арест „провокаторов і злєйших врагов партії Леніна і рабочего класа — Сталіна, Молотова, Калініна". Ясний „ізменнік родіни", а тому й ставсь „розрив серца". Чи знову взяти хоть би Бухаріна, що був найкращим знавцем марксизму і теоретично обгрунтував сталінізм, — а між тим Верховний Суд СССР визнав його „ізменніком родіни" і засудив на смертну кару. Чи знова ж: Зінов'єв — член Політбюра, голова Комінтерну — а Верховний Суд СССР засудив його до смертної кари, як „ізменніка родіни". Та хіба тільки їх? А Рикова — голову Совета Народних Комісарів, а Тухачетського — маршала Советського Союзу, а Уборевич — командуючий Білоруською Військовою Округою, а Якір, а Крестинський, Баліцький, Ягода... це все „шпіони" і „ізменнікі родіни" засуджені Верховним Судом СССР до смертної кари. Це все Ленінська Гвардія і для всіх їх тодішній головний прокурор Верховного Суду СССР Вішінскій безоговорочно вимагав смертної кари і всі вони були розстріляні. От уже, скажемо, Єжови, який так ретельно виконував постанову про колективізацію, що призвів до голодної смерти більш десять мільйонів людей, визнали певно тільки „подривщіком государственной мощності", тому він зник без суду. Такими ж „саботажниками", що в них „заморочилась голова від ухильств" були певно й Постишов, Баліцький, Демченко, а далі й Петровський, Чубар, Шумський, Сліпанський і багато інших, що зникли без сліду й без суду. І все це на найвищих постах, і все таки нема сили тут перелічити всіх „шпіонів, ізменніков родіни, саботажніков", що зникли без суду й без сліду, бо їх дуже велика кількість. А все ж таки їм пощастило, бо вони жили в епоху смертної кари, тому всіх їх знищено в той чи інший спосіб за короткий час. Але тут відкрилась „нова сторінка історії" і „ізменнікі родіни, шпіони і саботажнікі" мусять сидіти по концентраційних таборах примусової праці, так як Вознесенскій, певно й Андреєв, який недавно випав у спискові членів Політбюра, а може навіть там сидить і всесильний Лазар Каганович. Все це „тузи", а що вже тоді казати про членів Верховного Совета, Совета Національностей, членів Совета Народних Комісарів, а теперішніх міністрів Союзу чи Союзних Республік? Тут же тих „ізменніков родіни, шпіонов родіни, шпіонов і саботажніков" кишить, кишить! А урядовці несчисленних советських адміністративних установ, а члени різних організацій включаючи й партійні? А учені, дослідники, люди „вільних професій" та різні їхні організації? Це ж усе кубла „шпіонів"! Вже зараз їх сидить кілька сотень тисяч по концентраційних таборах, а куди їх далі дінеш? І знову ж таки всі трудящі Советського Союзу — це ж суцільні „саботажнікі", бо ж недарма Верховний Совет мусів для них видати закон про 10 років примусової праці за спізнення на роботу на 30 хвилин. В якій ще архіконсервативній, архікапіталістичній країні крім „найдемократичнішого" Совєтського Союзу такий закон існує? І всіх отих саботажників треба тримати в концентраційних таборах, тому зараз їх сидить там більш десяти мільйонів, а що далі буде? Заставили тих „саботажніков" працювати, а Об'єднані Нації зараз на гвалт кричать про рабську працю, про каторгу! Тут то життя й виявило, що „нова сторінка в історії Советського Союзу" відома під назвою сторінки рабської праці, тому Верховний Совет змушений був її закрити і на новій сторінці, яку він відкрив 12 січня 1950 року, написати те, що існувало з початку Московського князівства аж до 1946 року, — смертну кару. Та на жаль відкриваючи нову сторінку Верховний Совет не закреслив старого, не заборонив концентраційних таборів, тому на новій сторінці вписано для нової епохи об'єднане гасло: „епоха рабської праці під страхом смертної кари".

Отже після деталічного розгляду стану, який створивсь у Советському Союзі з оголошенням закону 12 січня 1950 року, ми можемо стверджувати, що всі громадяни Советського Союзу, крім „рідного батька", попадають під дію нового закону. Чому ж тоді трудящі Советського Союзу вимагали, а Верховний Совет затвердив для самих же себе закон про смертну кару? Тут слід згадати, що до закона 12 січня найлекшою карою було ув'язнення на 5 років в таборі примусової праці. Лише виключно здорові люди витримували ті 5 років, але, повернувшись назад, вони, як каторжники, ніде не могли знайти працю і мусіли або вмирати від голоду або знову вертатись на каторгу, щоб там умерти. Виходило, що найменша й найлекша кара була гірша за смерть, а що вже говорити про 10, 15, 20, 25 років чи довічну каторгу. Саме це й примусило всі організації, як і усіх трудящих Советського Союзу так настирливо вимагати відновлення смертної кари, а Верховний Совет зрозумів весь жах становища таких же як і всі вони самі громадян країни Советів і, затвердивши, оголосив найгуманніший закон про відновлення смертної кари чим і досягнуто апогея „розвитку соціялістичного гуманізму".

Проф. Бирнгем про упадок комунізму

(Докінчення зі стор. 2-гої).

спротиву. Помимо гігантичних зусиль комуністів знищити її, Українська Повстанча Армія існує далі та є ознакою куди ширшого можливого Українського Резистансу (Революційного Руху)".

Другим таким потужним протисоветським революційним рухом це Католицький Революційний Рух. Ті рухи Злучені Держави повинні використати та їх попирати й ними кермувати.

Проф. Бирнгем вірить, що така тактика так сильно ослабить Советів, що остаточний зудар при перевазі американської техніки, мимо корисного стратегічного положення Советів та мимо мало енергійного проводу американських лідерів, мусить закінчитися розгромом комунізму та перемогою демократії.

Слабою стороною Америки є брак енергійного проводу, що скоординував би всі протисоветські сили та повів би їх до атаки на Советську Росію, твердиню світового комунізму. Він одначе вірить, що американська демократія видасть зі себе такий провід, який поведе світ демократії до остаточної розгри з комунізмом. Вислід тої боротьби не може бути інший як поразка комунізму.

Проф. Бирнгема советська пропаганда напевно назве шефом американських підпалячів війни. Ми, що знаємо большевицький світ із тридцятьлітнього досвіду на українськім народі, мусимо признати, що його погляди на американсько-советську дійсність є дуже реалістичні й без шкідливих ілюзій щодо можливости дійти з Кремлем до згоди. Автор підкреслює незвичайно пронизливо, що всякі угоди з большевиками від закінчення другої світової війни були нічим іншим, а тільки довшим рядом советських успіхів, що вможливили червоній Росії стати твердою ногою в середущій Европі, а тепер опанувати Китай.

Одиноким неуспіхом Кремля це бунт Тіта та його заразливі можливості. Одначе цей бунт стався без ніякої інтервенції Америки і є тільки внутрішньою справою комуністичних вожаків, що посварились за владу. Річ природна, що й тітоїзм повинна Америка використовувати при мобілізації протикомуністичних сил.

Вартісна книжка.

Незвичайно додатньою сторінкою нової книжки Бирнгема є його зрозуміння національних справ советської тюрми народів. Це справа в американській політичній літературі майже нова, бо досі, як серед американських советофілів покрою Волеса чи Ламонта, так і теж посеред противників комунізму, панував мало не всевладно погляд Ламонта, виложений в його книжці про національну справу в Советах. Погляд цей голосив, що Совети ідеально розвязали національне питання, а Волес називав цю розвязку в своїх вічевих промовах „етнічною демократією" в Советах.

Проф. Бирнгем розбив в пух ці з грунту фалшиві погляди та представив американцям нового союзника з-поза залізної куртини, про якого писала тільки журналістика, видавана українцями та іншими народами, поневоленими Советами, а американська публична опінія приймала це, назагал, тільки як пропаганду збігців з-під Советів. Щойно автор книжки про надходячу поразку комунізму поставив своїм землякам перед очі великанські можливості національних революцій проти Москви, зокрема живучість українського підпольного руху, усібленого, славутною Українською Повстанчою Армією. За це належиться йому вдяка не тільки від українців, але також від американців, яким він відкрив советського кольоса як такого, що стоїть на глиняних ногах.

Книжку Бирнгема варто прочитати теж американським українцям, щоб зрозуміти, що пролита кров героїв УПА та кількалітна праця української інформації на терені Америки зачинає збирати свої плоди".*)

(Кінець).

---

* Книжку "James Burnham, The Coming Defeat of Communism" (Ціна $3.50) можна замовляти теж і в адміністрації "The Ukrainian Quarterly, 50 Church St., Room 252, New York 7, N. Y.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ І СПІВВЛАСНИКАМИ 11-ЦЯТИ МІЛЬЙОНОВОГО МАЙНА ОРГАНІЗАЦІЇ

ГРОМАДЯНСТВО СПІВПРАЦЮЄ З ЗУАДКОМІТЕТОМ!

„Коляда", збірки й пожертви на переселенську й допомогову акцію ЗУАДК-ту.
(Від 1. до 20. січня 1950. — Вище 5 дол.)

„Злучені Українські Організації", п. В. Волянський, Клівленд, Огайо	$1,000.00
„Український Центральний Комітет", Елизабет, Н. Дж., п. М. Галинович	500.00
„Самопоміч", Филаделфія, Па, (Коляда)	102.35
Василь Максимюк, Фейрфилд, Конн., (Новорічне)	55.00
Гр.-кат. парафія, Джанставн, Па., Н. Шатинський (Коляда)	53.00
Американсько-Українське Товариство, Вашинґтон, Д.С. Петро Швець	50.00
Катол. церква св. Михаїла, о. Иосиф Галиш, Вунсакет, Р. Ай. (Коляда)	45.00
Василь Жук, Клівленд, Огайо, (Збірка на вінчанні В. Когута і Ю. Стріте	43.35
УНС 218, „Сокіл", М. Стахура, Кемпбел, Огайо	40.00
П-ні Марія Періх, через УНС 348, Янгставн, Огайо	38.25
Іван Щупаківський, Ґеттисбурґ, Па (збірка)	30.00
Комітет Допомоги Скитальцям, П. Слівінський, Бриджпорт, Конн.	29.50
Іван Тимошенко, Пітсбурґ, Па (Різдв. Дарунок)	25.00
„Молодь УНСоюзу", Гр. Герман, Вилкс Бери, Па	25.00
Филимон Бородієвич, Гадсон, Н. Й.	25.00
Михайло Дубас, ФиладелФія, Па (збірка з похорону пок. М. Костецького	22.50
Кат. церква св. Петра і Павла, Макар Пукіш, Лудлов, Месс.	20.00
Гавр. Балук, Портвил, Каліф.	20.00
УНС 109, Т-во св. Михаїла, М. П. Шепелюк, Бентлейвил, (датки членів)	15.05
Бр. св. Івана Хрестителя, Микола Пігура, Джерзі Сити, Н. Дж.	15.00
Церква св. Михаїла Арх., Ірвон, Па., о. С. Гривнюк, Беккерія, Па. (коляда)	1080
Марія Грисяк, Джанставн, Па (з нагоди вінчання Галини Грисяк)	10.50
Іван Буцяк, Нюберипорт, Месс. (даток)	10.00
Іван Витвицький, Колчестер, Конн., замість Різдв'яних бажань	10.00
Михайло Велців, Стейплтон, Н. Й. (даток)	10.00
Василь Краснопільський, Атлянтик Сити, Н. Дж., (даток)	10.00
Др. І. Маркевич, Асторія, Н. Й. (Коляда)	10.00
Вавиль Мельник, Дарлінґтон, Мд.,	10.00
Микола Оконь, Ґрейт Нек, Н. Й. (Коляда)	10.00
Іван Ошуст, Линден, Н. Дж. (Коляда)	10.00
Гарасим Сененко, Ст. Майклс, Мд., (даток)	10.00
Андрій Сімок, Бруклин, Н. Й. (Різдв'яний дарунок)	10.00
Українська православна церква св. Иоана, о. С. Мусійчук, Шарон, Па.	10.00
Українська православна церква св. Иоана, о. С. Мусійчук, Нюкестл, Па.	10.00
Анна Турчин, Метюен, Месс. (даток)	10.00
Данило Мацик, Кетл Фолс, Ваш. (коляда)	5.00
Михайло Миколенко, Ром, Н. Й. (Коляда)	5.00
Др. М. Мичковський, Гелена, Мо. (Коляда)	5.00
І. Романчук, Вудбайн, Мд., (Коляда)	5.00
Разом	$2.325.30

Усі інші пожертви нижче 5 дол., як також виказ нових членів і членських внесків — ЗУАДК проголосить у звичайних звідомленнях.

Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

СЕЙНТ ЛУЇС, МО.

Спільна вечера.

В день нашого Свят-вечера, 6-го січня 1950, коли йшли приготування до вечері, дзенькіт телефону перервав передсвяточний настрій. Пізнав голос друга-приятеля. Посипались взаїмні святочні бажання, а при кінці заявив приятель, що він з ріднею, як і ми, запрошені на неділю пополудні до Народнього Дому в Сейнт Луїс, де старі еміґранти справляють спільну вечеру — Святвечір та просять новоприбулих з міста та округи взяти участь. Рішили поїхати. Друга зачисляю вже до старих еміґрантів — сидить вже тут більше року, має вже знакомства, ну і провалить нас новоприбулих кандидатів на горожан вільної землі.

Народний Дім — невеличкий домик. В сінях чи голю бачимо жіноцтво при роботі, переважно старші пані. Витаємось, знакомимось — відкладаємо одіж та входимо до салі. Там вже застелені столи, накриті та і трохи „дарів божих" на них є. Саля вбрана. На стінах — образи святих та наших національно - історичних постатей — відразу по декорації пізнати, що це українська хата.

Гості сходяться, починає бути гамірніше, старі знакомі витаються з собою та знакомляться з новими.

Жіноцтто — господині метушаться — видно зараз початок буде, просять сідати — розсаджують гостей.

Забирає голос одна з пань, яка цілий час була занята та конферувала з жіноцтвом, і витає всіх присутних. Довідуємось, що це жіноче товариство „Любов" уряджує цей спільний „Свят-вечір".

Молитва, коляда і підносять наші страви на стіл за нашим звичаєм, починаючи з куті, а відтак слідують прочі свят-вечірні страви кінчаючи солодким та овочами.

Саля була повна, а гості були різного віку.

Вечера... балачки, були так би сказати промови, та я новий еміґрант дивився всюди та прислухувався всему. Тому, що коло мене було жіноцтво, а між жіноцтвом (не хочу нікого ображати) можна часом дещо скорше довідатись та підслухати (тут признаюсь до гріха) як це я зробив. „Ми зі своїм старим вже 39 років як тут, тут ми і побрались. Я в пятницю все приладила як це в краю робилось, прийшли всі діти, доньки з чоловіками, сини з жінками, та зі своїми дітьми, а моїми внуками до нас на Свят-вечір і ми так відсвяткували в себе т хаті, а тепер обходимо Свят-течір тут разом з людьми у нашім Народнім Домі".

Почувши це, пригадолось і моє родинне-материнське тепло, якого на жаль небагато знав. Вдивився я тепер в постать жінки-матери-громадянки, яку бачив перед собою, щоб постать та остала в моїй памяти. Ця постать - мами - українки, яка живучи в морі чужого окруження, та серед всяких визнань - сект, задержала всі святощі — нашу традицію, а на щастя як я зорієнтувався є більше тут таких, виховує дітей своїх так, як це було в краю, вбилась в моїй памяти, а пошана для таких в мене незрівнана не до описання.

По вечері, коляди, пісні, балачки і не оглянулись, як добігала північ. Ми відходили вдячні - вдоволені, підкріплені на дусі а прощаючись обіцяли собі стрічатись частіше з нагоди всяких свят.

Присутний.

СТАСИС ЛОЗОРАЙТІС
відомий литовський діяч і дипломат, тепер в Італії, що продовжує оборону литовської державної самостійности на міжнародній арені. Недавно тому відвідував Злучені Держави і брав участь в Конгресі Американських Литовців, а тепер знов сюди прибуде, щоб причинитись до посилення акції визволення Литви та інших держав з-під московської окупації.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Молодь у память Крут.

Українська молодь Филаделфії рішила відзначити 32-річницю Крут панахидами за полеглих в бою під Крутами в укр. гр. кат. катедрі і в укр. прав. церкви в дні 29 січня, а далі „Вічем Української Молоді" під кличем „Україна кличе — ставаймо в зорганізовані лави", що відбудеться в дні 12 лютня ц. р. в год. 1-шій в залі Горожанського Клюбу при вул. Френклін 847 з слідуючою програмою: Відкриття віча — Іван Поритко; „Крути" — найвищий ступень героїзму українських визвольних змагань — реферат — Богдан Кравців; „Українська молодь на чужині", реферат — студент Ярослав Мадай; „Українська молодь на нових позиціях", реферат; Привіти; Ставаймо в зорганізовані лави — заклик до молоді — Яр. Славутич. В цій першій зустрічі молоді нової і давної еміграції, молодь візьме зорганізовану участь.

Рівнож просимо й старше громадянство взяти масову участь.

Комітет Обєднаних Організацій Молоді.

БРИТАНІЯ МАЄ „НАПБІЛЬШУ ТАЄМНИЦЮ".

Лондон, 27. січня. — Британське міністерство оборони признало тепер 168,000,000 долярів на будову „найбільш таємної" фабрики зброї, про яку не хоче нічого сказати навіть парляментові, предкладаючи тільки бюджет видатків. Є тільки познаки, що це не буде фабрика атомової зброї, бо в цих справах поінформоване теж міністерство постачання, а на засідання міністерства оборони в справі нової фабрики представника цего міністерства не запрошено.

Вступайте громадно в члени Українського Народнього Союзу.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

МАЙНЕРСВІЛ, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 78, дає до відома, що збори відбудуться 5. лютого. Проситься членів явитися і платити свої місячні вкладки на зборах кожного місяця. — Уряд.

БІНҐЕМПТОН, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 21, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 5. лютого, в годині 2. пополудні, в У. Г. Домі, 43 Downs Ave. Буде вибір делеґата на конвенцію УНС як також інші відділові справи, тому проситься всіх членів прийти на збори. — За уряд: М. Ґулячок, предс.; Т. Смик, секр.

ТОРОНТО, Онт., Канада. — Повідомляємо членів Бр. св. Арх. Михаїла, від. 49, що місячні збори відбудуться в неділю, 5. лютого, в парафіяльній салі, 110 Фреклін Еве., зараз по Сл. Божій співаній. На зборах крім біжучих справ, відбудеться вибір делеґата на конвенцію УНС Всі члени обовязково повинні явитись. — Я. Місюрка, предс.; Д. Юречків, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. — Тов. Вільні Козаки, від. 116, повідомляє всіх своїх членів і членіць, що місячні збори відбудуться в неділю, 5. лютого, в годині 3. пополудні, в українській галі, 824 Аделайн ул. Проситься всіх членів і членіць прийти конечно, боб уде звіт касовий і рекордовий з минулих зборів, вибір делеґата на конвенцію УНС і інші важні справи. На річних зборах вибрано уряд на 1950 рік: М. Скурняк, предс.; О. Петришин, заст.; М. Думанський, кас.; М. Стадник, фін. секр.; К. Грабовецький, рек. секр.; І. Івашків, М. Горват і М. Іващишин, контр. комісія; А. Думанська і А. Петришин, опікуни хворих. — За уряд: М. Скурняк, предс.; М. Думанський, кас.; П. Стадник, секр.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 5. лютого, зараз по Сл. Божій, в сали парафіяльній. Буде вибір делеґатів на конвенцію УНС і інші справи. Проситься членів прийти на час. — Уряд.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую **Івана Паврозик** і його двох синів Данила і Кузіва з села Воскрисьніці, пов. Рогатин. Мають перебувати в Йонґставн Огайо, або на своїй фармі в тій околиці. Хто про них знає, або вони самі, голоситись до **Peter Dron, 106 Barberry Fers, Rochester 5, N. Y.**

Пошукую Сестри дочку **Ольгу Дембіцьку** зі села Ярчівці, повіт Зборів яка перебуває на скитальщині в Німеччині або Австрії. Хочу вислати її ашуренс на приїзд до USA. Хто знає її адресу, або вона сама, хай голоситься до:

PAUL ZIATKOWSKY
857 Forest Avenue
Bronx 56, N. Y.
U. S. A.

Володимир Думка пошукує Николу Кисіль і Марію Кисіль. Вони виїхали до Америки зі села Жнятин 1922 року. Писати до

Володимир Думка
Kuhberg bei Bad Kreuznach
French Zone, Germany

Пошукую своїх знайомих, котрі разом перебували в Німеччині у таборі Regensburg під американською зоною і виїхали до Америки в 1949 р.: ЗАЛІЗКО АЛЛА і ДИКИЙ ЮРІЙ. Прошу відписати на адресу:

A. BENOWSKYJ
c/o Mr. Meade
The Plains, Va.

УВАГА! ДІТРОЙТ -- ГЕМТРЕМК!
ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ:
що в суботу дня 4-го лютого ц. р. о годині 6-ій вечером, в домівці ГЕТЬМАНЦІВ в ГЕМТРЕМК при вул. 2507 Goodson і Jos. Campau
відбудуться
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
ФІЛІЇ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ в Гемтремк
Взивається до участи:
Делеґатів на Вашінґтонський Конгрес, представників всіх місцевих Товариств а також запрошується весь широкий загал українського громадянства з новоприбувшими включно.
За Заряд:
Роман Дацко, Анастазія Біловус, Павло Чекіс, Павлина Будзол

УВАГА! — НЮ ЙОРК, Н. Й.!
АМЕРИКАНСЬКІ ДОЧКИ УКРАЇНИ
:—::—: влаштовують :—::—:
веселу комедію в 2-ох діях
„ВУЙКО З АМЕРИКИ"
І ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ
В НЕДІЛЮ, 5. ЛЮТОГО 1950
В Церковній Салі св. Володимира 334 E. 14th St. NYC
Музика Семена і його орхестра.
Вступ 65 ц. з податком. — Початок танців 8. вечером.

УВАГА! НЮ ГЕЙВЕН І ОКОЛИЦЯ!
ЗАХОДОМ ВІДДІЛУ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ і ТОВ. БАНДУРИСТ в НЮ ГЕЙВЕН
—: відбудеться :—
СВЯТО СОБОРНОСТИ УКРАЇНИ
В НЕДІЛЮ, 5. ЛЮТОГО 1950
В ЛИТОВСЬКІЙ ГАЛІ, 339 Ґрін Ст., НЮ ГЕЙВЕН.
Початок у год. 2. пополудні.—Вступ 75 ц., для дітей 25 ц.

Хор буде співати під управою **Мирослава Палидовича.** Сольоспів **п-на Марійка Бурбела і п. Лев Рейнарович.**

Шановне Громадянство стейну Коннектікут! Комітет Свята докладає всіх зусиль, щоби гідно вшанувати ту історичну хвилю, коли Український Народ заманіфестував перед цілим світом, проголошуючи Самостійну Соборну Українську Державу!

На те свято повинні явитися всі живучі громадяни нашого стейту, щоби в цей спосіб показати світові, що ми ще живемо і сила Сталіна нас не поконає! **Комітет.**

ТАРЗАН, ч. 2271. Лукавий плян д-ра Зі.

Удаючи опір, Тарзан дав себе перемогти...

...і доктор Зі дав йому зажити лік.

Зі й Ґор відійшли з тріюмфом, а малпочоловік удав, що спить.

„Коли він пробудиться, він стане моїм невільником, а міжтим ми защепимо малпи" — заявив доктор. Тарзан зірвався з острахом.